

ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา Studying Students' Moral Reasoning

ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ

Dr.Nives Wongsuwan

ผู้อำนวยการสำนักสามัญศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นนักศึกษา ๙ ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย การเสียสละ ความกตัญญูตเวที การประหยัด ความอดทน ความเพียร และความเมตตา ๒) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาต่อการศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ๓) เพื่อวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไปประยุกต์ใช้ตามตัวแปรลักษณะข้อมูลทั่วไปที่ได้มาจากการสุ่มแบบสอบถามและแบบเจาะจง จำนวน ๑๒๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป spss+

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา ๙ ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย การเสียสละ ความกตัญญูตเวที การประหยัด ความอดทน ความเพียร และความเมตตา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

๒. ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาทั้ง ๙ ด้านของนักศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงทุกรายข้อ ค่าเฉลี่ยที่ ๔.๔๓-๔.๖๙ โดยมีค่าเฉลี่ย ๓ ระดับ คือ (๑) ด้านความเมตตาของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด ๔.๖๙ (๒) ด้านการเสียสละของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงมาก ๔.๕๙ (๓) ด้านความรับผิดชอบต่อของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูง ๔.๔๗

๓. ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

คำสำคัญ: เหตุผล, จริยธรรม, นักศึกษา

Abstract

The thesis is studying students' moral reasoning. The purposes of objective refer to (1) to study the opinion of students in 9 parts namely: responsibility, loyalty, disciplinary, charity, gratefully, balance, tolerance, exceptionally, and mindlessly. (2) to compare studying students' opinions in moral reasoning (3) to critical students' opinions concerning for using along by communities from questionnaire total 120 persons. The instruments for study were questionnaires, which printed by researcher and analyzed by the operation of SPSS+

According to the hypothesis of the results found that:

1. The results found that students' opinion in 9 parts namely, responsibility, loyalty, disciplinary, charity, gratefully, balance, tolerance, exceptionally, and mindlessly were almost in the high level.

2. The results found that students' opinion in 9 parts were found that almost on high level as 4.43-4.69, especially in 3 parts namely: mindlessly is 4.69, charity is 4.59, and responsibility is 4.47.

3. Moral reasoning, were not found that men and women about moral reasoning different at the significant 0.01.

Keywords: Moral, Ethics, Students

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๖ กำหนดให้การจัดการการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพ และประสิทธิภาพ

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการพัฒนาประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้จัดทำแผนโครงการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีสู่ชุมชนรากฐาน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึงปัจจุบัน เพื่อตอบสนองนโยบายและยุทธศาสตร์แห่งรัฐ และส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจรากฐาน เชื่อมโยงกับเครือข่าย ชุมชนท้องถิ่น โดยนำองค์ความรู้จากผลการวิจัย และพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่ สอดคล้องกับจารีตและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาถ่ายทอดทักษะทฤษฎีองค์ความรู้ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่ชุมชน ให้สามารถยกระดับขีดความสามารถการผลิตและการจัดการของเศรษฐกิจชุมชน ในขณะเดียวกัน ทำให้เกิดผลกระทบต่อการสร้างความเข้มแข็งทางสังคมอย่างยั่งยืน และดำเนินชีวิต ด้านครอบครัวได้อย่างปกติสุข

สาเหตุสำคัญของปัญหาของเรื่อง ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น มาจากค่านิยมผิดๆ ที่ทำให้นักศึกษาขาดสติสัมปชัญญะ ทำให้เกิดโทสะคติและความระงับยับยั้งใจ เป็นประเด็นหลักที่ต้องการทำวิจัย มีการนำการแข่งขันความเจริญทางวัตถุภายในครอบครัวหรือให้ความสำคัญทางวัตถุนิยมมากเกินไป ในขณะเดียวกัน การสนับสนุนความอบอุ่นและสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว กลับลดน้อย ห่างเหินไปจากหลักในการดำเนินชีวิต ได้แก่ หลักแหล่ง หลักฐาน และหลักธรรม การสนับสนุนการเรียนรู้หลักศีลธรรมและฆราวาสธรรม คือ หลักธรรมสำหรับการครองเรือนอย่างจริงจังก็ลดน้อยลง เพราะการห่างเหินศีลธรรม กล่าวคือ มีการแข่งขันความรู้ทางวิชาการวิชาชีพสูง แต่ขาดวิชาชีวิต คือ จรรยาหรือจรรยาบรรณ (Ethics) ความประพฤติที่พึงงามทางกาย วาจา และใจ ที่ต้องปลูกฝังให้มีไว้ในตัวผู้ที่ได้รับการขนานนามว่า เป็นผู้ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในอุดมคติที่ดี เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมที่ดีและมีความสุข ในทุกภาคส่วน จึงเป็นสิ่งที่ต้องรณรงค์และสนับสนุนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพของนักศึกษา ที่สะท้อนถึงความมีระเบียบเรียบร้อย อันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมต่อไป

การศึกษการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาจะสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษา คณาจารย์ ตลอดจนนักศึกษาผู้เข้าร่วมโครงการ การที่สถาบันการศึกษาหลายแห่งไม่สามารถดำเนินการด้านศึกษา การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างบรรลุผล อาจเนื่องมาจากปัญหาหรืออุปสรรคหลายประการ เช่น การขาดงบประมาณสนับสนุน สถานที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาไม่เอื้อต่อประสิทธิภาพ การขาดอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม สมาชิกของชมรม ในสถาบันขาดความรู้ความชำนาญและไม่ให้ความสนใจต่อกิจกรรม รวมถึงขาดการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างจริงจังจากฝ่ายบริหารหรือสถาบัน การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวกับกิจการนักศึกษา และมีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเองน้อยมากนั้น เพราะไม่เข้าใจในจุดมุ่งหมายของการศึกษการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม อันเป็นผลมาจากการขาดประสิทธิภาพในด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเจตคติ ที่ถูกต้องให้กับนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะความจำเป็น เช่น มีการให้คะแนนการเข้าร่วมกิจกรรม หรือเป็นเงื่อนไขในการขอทุนต่างๆ พบว่า ผู้นำนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขาดประสบการณ์ในการทำงาน นักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความสนใจในกิจกรรมน้อยมาก จึงทำให้นักศึกษาไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งอาจมองเห็นว่าไม่มีประโยชน์กับตนเอง เสียการเรียน และคิดว่าไม่เคยทำงานกิจกรรมมาก่อนอาจจะทำไม่ได้และไม่สนใจกิจกรรม ในขณะที่อาจารย์บางท่านอาจมองว่างานกิจกรรมนักศึกษาเป็นงานไร้สาระ ทำให้เสียการเรียนไม่ให้ความร่วมมือกับผู้นำนักศึกษาในการทำกิจกรรม ทั้งนี้ เป็นเพราะอาจารย์ไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรม ขาดความรู้ความเข้าใจและขาดประสบการณ์ จึงไม่ให้ความร่วมมือ การประสานงานจึงไม่เกิดขึ้นในหน่วยงานต่างๆ ในสถาบันยังไม่ได้รับความสะดวกและความร่วมมือเพียงพอ เพราะมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับงานกิจกรรมนักศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่เกี่ยวกับด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย การเสียสละ ความกตัญญูกตเวที การประหยัด ความอดทน ความเพียรและความเมตตา ที่ส่งผลต่อองค์ความรู้ ความสงบสุข ความรักสามัคคี นำไปประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง ถูกบท ถูกแบบ และถูกจารีตประเพณีที่ดีงาม

๒. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และยกระดับคุณธรรม จริยธรรม นักศึกษาให้ตระหนักในศีลธรรม มนุษยธรรม และเจริญรอยตามพระยุคลบาทด้านธรรมาภิบาล

๓. เพื่อให้นักศึกษา ได้ตระหนัก ยกระดับมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม ที่จะอำนวยความสะดวก ต่อหลักการดำเนินชีวิตในอนาคตได้อย่างมีความสุข

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งขอบเขตการศึกษาออกเป็น ๓ ด้าน คือ

๑) ขอบเขตทางด้านเนื้อหาสาระ คือ ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา และความยากง่ายในการเสนอวิธีการแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล เหมาะสมกับเวลา การแสดงความคิดเห็นและความเข้าใจในประเด็นปัญหา

๒) ขอบเขตทางด้านพื้นที่ คือ สถาบันอุดมศึกษา เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

๓) ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยกำหนดนักศึกษาทุกเพศคณะและชั้นปี กลุ่มเป้าหมาย โดยนักศึกษาตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา จำนวน ๓๐ คน ของแต่ละชั้นปี รวมเป็น ๑๒๐ คน

๑. ขอบเขตทางด้านเนื้อหาสาระ

คือ ศึกษาปัจจัยทางด้านเนื้อหาของแต่ละกิจกรรมโดยสร้างแบบสอบถาม และความยากง่าย ในการเสนอวิธีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล เหมาะสมกับเวลา การแสดงความคิดเห็นและความเข้าใจในประเด็นเนื้อหาของแต่ละกิจกรรม ที่ส่งเสริม การสร้างและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ คณะ ที่กำลังศึกษา กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ รายได้รวมของครอบครัว สถานภาพทางครอบครัวของบิดามารดา

ส่วนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักศึกษา จำนวน ๙ ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย การเสียสละ ความกตัญญูกตเวที การประหยัด ความอดทน ความเพียร และความเมตตาเป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับลักษณะของแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นต่อลักษณะปัญหาและแนวทางการนำการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรมของนักศึกษาไปใช้

๒. ขอบเขตทางด้านพื้นที่

สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๓. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายซึ่งจัดโดยตรงคือ กลุ่มนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา แบบคณะและสาขาวิชาต่างๆ (ดังตารางแสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง)

๔. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การจัดทำการวิจัยครั้งนี้ อยู่ในภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ รวมเป็นระยะ ๑ ปีการศึกษา

ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑. เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินงาน การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา กลุ่มเป้าหมาย มีอย่างไรบ้าง

๒. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางการดำเนินงานการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา มีอย่างไรบ้าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์อย่างน้อย ๓ ประการ คือ

๑. ผลจากการวิจัยในเรื่องนี้ จะทำให้ทราบถึงสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งสาเหตุด้านสถานการณ์ สังคม สิ่งแวดล้อม และเจตคติ ด้านค่านิยม แฟชั่น แต่ขาดระเบียบวินัยและความเข้าใจในหลักธรรมทางศาสนา โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นต้นแบบทางด้านศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และจารีตประเพณีนิยมที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตมายาวนาน

๒. ผลจากการวิจัย จะแสดงให้เห็นถึงวิธีการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา แ่งคิดมุมมองทั้งความเหมือนและแตกต่างบางแง่มุม ที่สะท้อนถึงผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมทั้งแง่บวกและลบ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานการสร้างองค์ความรู้ในการศึกษาความคิดเห็นด้านการยุติความรุนแรง ในอนาคตต่อไป

๓. ผลจากการวิจัยในเรื่องนี้ จะช่วยชี้แนะทางการส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาสัมผัสหลักสามัคคีธรรม การพัฒนาจิตใจ และปลูกจิตสำนึกเสริมสร้างเยาวชนในระดับอุดมศึกษา ให้เห็นโทษของการขาดเหตุผล ขาดระเบียบวินัย ปรับเปลี่ยนให้มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา อันเป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิตแก่ตนเอง สถาบันครอบครัว และต่อสังคมโดยรวม

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกัน จึงได้นิยามความหมายของคำดังต่อไปนี้

เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์นั้นๆ โดยยึดหลักการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ Kohlberg มีทั้งหมด ๖ ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ขั้นหลบหลีกการถูกลงโทษ จะมีความคิดว่า การไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ที่มีการลงโทษ การเชื่อฟัง และทำตามคำสั่งของผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าตน และการไม่ทำความเสียหายให้แก่ชีวิต และทรัพย์สินเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

ขั้นที่ ๒ ขั้นแสวงหารางวัล ผู้ที่อยู่ในขั้นนี้มองว่าความถูกต้อง คือ การกระทำตามกฎเกณฑ์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและเป็นที่พอใจของผู้อื่น ทุกคนต่างมีความต้องการของตนเอง แต่ละคนจะทำในสิ่งที่ตอบสนองความต้องการของตน

ขั้นที่ ๓ ขั้นกระทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ จะกระทำในสิ่งที่ผู้อื่นพอใจหรือยอมรับ ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังหรือกำหนดว่า เป็นการกระทำที่ดีและถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ ขั้นกระทำตามหน้าที่ทางสังคม จะปฏิบัติตามกฎ/คำสั่งที่ผู้ปกครองหรือสังคมกำหนดไว้โดยเชื่อว่า กฎเกณฑ์ต่างๆ เป็นกฎตายตัว เขาจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มหรือสังคม

ขั้นที่ ๕ ขั้นกระทำตามคำมั่นสัญญา จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เกิดจากการตกลงกับบุคคลในสังคม โดยตระหนักว่า บุคคลในสังคมมีความเห็นและค่านิยมต่างกันทั้งนี้ก็เพื่อความสงบสุข

ขั้นที่ ๖ ขั้นยึดอุดมคติสากล จะมีจุดยืนของตนเอง และตัดสินใจกระทำตามความรู้สึกลึกซึ้งและเหตุผลของตน หรือยึดตามหลักจริยธรรมของตนเอง ซึ่งอยู่เหนือกฎเกณฑ์ในสังคม โดยถือว่ากฎหมายและสัญญาสังคมถูกต้องและชอบด้วยธรรม

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีภาคปกติทุกชั้นปี

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน และความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ต่อเวลา ไม่ใช่เล่ห์กล คดโกง ทั้งทางตรงและทางอ้อม รับผิดชอบต่อตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

การมีวินัย หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม

ความเสียสละ หมายถึง การรู้จักยอมละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม การแบ่งปันแก่คนที่ควรให้ กำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังสติปัญญาตามความสามารถ

ความกตัญญูกตเวที หมายถึง ความรู้จักบุญคุณของคน หน่วยงาน หรือ ประเทศชาติและพยายามหาโอกาสตอบแทนสนองพระคุณต่อผู้มีพระคุณเหล่านั้น

การประหยัด หมายถึง การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของแต่พอควรพอประมาณ ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ

ความอดทน หมายถึง ความเข้มแข็ง ความหนักแน่นของจิตใจในการควบคุม อารมณ์ จิตใจ ร่างกาย ให้สามารถเผชิญเหตุการณ์ต่างๆ ได้

ความเพียร หมายถึง ความมานะพยายามเอาใจใส่ต่องานด้วยความกระตือรือร้น ไม่นิ่งเฉย ให้ความเวลาผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ และได้ย่อย่อดื้อต่ออุปสรรคต่างๆ เพื่อให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือความต้องการ

ความเมตตา หมายถึง การเป็นผู้รู้จักให้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่นและปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ๓๐ วัน จำนวน ๑๒๐ ชุดๆ ละ ๒ ส่วน ได้รับแบบสอบถามคืนครบทั้งหมดทุกชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๒. นำข้อมูลที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อทดสอบหาสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/ V.10 (Statistical Package for the Social/for Window V.10) โดยแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; S.D.) แล้วแปลความหมายสรุปเรียบเรียงเป็นความเรียงในแต่ละด้านและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ T-Test และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบของ Tukey

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปผลได้ ดังนี้

๑) ผลการเก็บข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง, อายุ, คณะที่กำลังศึกษา, กำลังศึกษาอยู่ชั้นปี, รายได้รวมของครอบครัว, และสถานภาพทางครอบครัวของบิดามารดา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ **มาก**

๒) ผลความคิดเห็นต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา ทั้ง ๙ ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย การเสียสละ ความกตัญญูกตเวที การประหยัด ความอดทน ความเพียร และความเมตตา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ **มาก** ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๐

๓) ผลความคิดเห็นต่อการศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า เมื่อจัดกิจกรรมศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา ทุกครั้ง นักศึกษามีความคิดเห็นว่า สามารถนำหลักเหตุผลเชิงจริยธรรมจากกิจกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในภาพรวมอยู่ในระดับ **มากที่สุด** ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๘

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบมาพิจารณากับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรม ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา ซึ่งมีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

๑) **นักศึกษา** จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ระบุเพศชายและหญิง อายุ มีระดับความคิดเห็นต่อการศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับที่ “**มาก**” ทั้งนี้

อาจเนื่องมาจากว่า สถาบันการศึกษาเอกชนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ดำเนินการตามแนวนโยบายของสถาบันที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา

๒) คณะที่กำลังศึกษา จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ระบุตามคณะที่สังกัด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่พัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา ไม่ได้จัดนักศึกษาเฉพาะเพศใดเพศหนึ่ง

๓) กำลังศึกษาอยู่ชั้นปี จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่แตกต่างกัน มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่พัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมนักศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

๔) รายได้รวมของครอบครัว ต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่ศึกษาในครอบครัวที่สูงกว่าหรือใกล้เคียงจบการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ก็มักจะมีประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมานาน

๕) สถานภาพทางครอบครัวของบิดามารดา จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ระบุสถานภาพทางครอบครัวของบิดามารดาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากว่านักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ต่างก็ได้รับการส่งเสริม การจัดกิจกรรมที่สนับสนุนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมเหมือนกัน

ส่วนที่ ๒ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านต่าง ๆ

ด้านที่ ๑. ด้านความรับผิดชอบ จากการวิจัยพบว่า กิจกรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษา ได้รับความรู้ที่ทันสมัยตลอดเวลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ **มาก** ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๗

ด้านที่ ๒. ด้านความซื่อสัตย์ จากการวิจัยพบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ มีส่วนช่วยปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ **มาก** ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๐

ด้านที่ ๓. ด้านการมีวินัย จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมที่ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านการมีวินัย มีส่วนช่วยฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นผู้เสียสละ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ **มาก** ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๘๔

ด้านที่ ๔. ด้านการเสียสละ จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมด้านการเสียสละควรมุ่งเน้นการส่งเสริมเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับ **มาก** ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๙

ด้านที่ ๕ ด้านความกตัญญูทเวที จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมด้านความกตัญญูทเวที ครอบคลุมเน้นการส่งเสริมเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับ **มาก** ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๓

ด้านที่ ๖ ด้านการประหยัด จากการวิจัยพบว่า การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านการประหยัด มีส่วนช่วยฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นผู้รู้จักยังคิดและรอบคอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ **มาก** ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๕

ด้านที่ ๗ ด้านความอดทน จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมที่ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความอดทน มีส่วนช่วยฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นผู้รู้จักอดทน อดกลั้น และอดออม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ **มาก** ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๕

ด้านที่ ๘ ด้านความเพียร จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมที่ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเพียร มีส่วนช่วยฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นผู้ความขยันต่อสู้ รู้จักศึกษาคว้าหาองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่นอกเหนือจากที่เรียนในห้องเรียนทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับ **มาก** ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๓

ด้านที่ ๙ ด้านความเมตตา จากการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมที่ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา มีส่วนช่วยฝึกฝนให้นักศึกษาเป็นผู้มีจิตใจที่งดงาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ **มาก** ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๙

ข้อเสนอแนะ

ในส่วนนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัย ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนา ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา เพื่อลดความเห็นแก่ตัว เพิ่มการมีจิตอาสา การเห็นความสำคัญ ของกิจกรรมนักศึกษา และนำไปใช้ไปในเชิงพัฒนาทักษะด้านอารมณ์ สังคม ศิลปะ รวมถึงด้านวิชาการ ให้เกิดการศึกษาเปรียบเทียบ การคิดแบบวิเคราะห์สังเคราะห์ในรูปแบบกิจกรรมที่พัฒนาการใช้ เหตุผลเชิงจริยธรรม ให้กับตนเองและหมู่คณะทำให้เกิดเป็นสามัคคีธรรมมีความอบอุ่นและสงบสุข ดังมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้กิจกรรมที่พัฒนาด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนิน ชีวิตในอนาคต ในรูปกิจกรรมที่ตึงงามและสร้างสรรค์ จึงขอเสนอแนะ ดังนี้

๑.๑ สถาบันควรมีการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนาด้าน คุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา ให้มีการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เข้าร่วมงานกิจกรรมที่พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาทุกระดับอยู่เสมอ ทั้งนี้ เพื่อหาแนวทางในการกำหนดปรัชญา นโยบาย และวัตถุประสงค์

ของการจัดกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาร่วมกัน โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติในการจัดกิจกรรมที่พัฒนาด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม นักศึกษา ให้เข้ามามีส่วนร่วมดูงานอย่างใกล้ชิด

๑.๒ สถาบันควรส่งเสริมกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ทุกประเภททั้ง ด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย การเสียสละ ความกตัญญูกตเวที การประหยัด ความอดทน ความเพียร และความเมตตา โดยเน้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมให้ได้ มีโอกาสมากยิ่งขึ้น

๑.๓ สถาบันควรสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่องตามความสนใจของนักศึกษาอย่างแท้จริง ที่มีความเหมาะสมตามกาลเทศะและจารีตประเพณี อันดีงาม

๑.๔ สถาบันควรให้การสนับสนุน เพื่อการจัดกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาให้หลากหลายมากขึ้น โดยจัดหาสถานที่และอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ มีการวางแผนและจัดทำปฏิทินกิจกรรมนักศึกษาตลอดปีเพื่อเป็นการจูงใจให้อาจารย์และนักศึกษาหันมาพิจารณาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ที่พัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมากขึ้น

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการพิจารณาข้อมูลต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง และค้นพบสาเหตุในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

๒.๑ การวิจัยเกี่ยวกับการศึกษากิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา เป็นเชิงปริมาณ และควรมีการเน้นขอบเขตการวิจัยในเชิงคุณภาพเพิ่มขึ้น เช่น เน้นการศึกษาวิจัย ลงไปในระดับคณะและหรือสาขาของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผลการวิจัยน่าจะนำไปเป็นประโยชน์ทางวิชาการได้มากขึ้น อีกทั้งยังสามารถนำผลการวิจัยมาใช้ในการป้องกัน แก้ไขปัญหา ความประพฤติที่เกี่ยวกับค่านิยมผิดๆ ในวัยนักศึกษาได้อย่างครอบคลุมเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

๒.๒ ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบกิจกรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนาเชื่อมโยงไปถึงกิจกรรมที่ใช้ในกลุ่มต่างๆ ที่เป็นปัญหาทางสังคมอื่นๆ ด้วย เช่น กิจกรรมการรับน้องรุนแรงในเชิงที่พี่เลี้ยงต้องกระทำ จนเกิดเป็นข่าวถึงกับเกิดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินในกลุ่มนักศึกษา เป็นต้น

๒.๓ ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดค่านิยมของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม แต่เพียงเบนความเป็นจริง กับพฤติกรรมที่พัฒนาร่างกายและจิตใจจากจำนวนและการเข้าร่วมกิจกรรม

การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เพื่อทราบระดับและนำมาเป็นแนวทางในการป้องกันแก้ไขค่านิยมและพฤติกรรมความรุนแรงในอนาคต

๒.๔ ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ ในประเด็นการวิจัยค่านิยมความรู้สึก ความคิดเห็นต่อการศึกษการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแบบจารีตประเพณีในกลุ่มนักศึกษาอุดมศึกษา เพื่อที่จะได้ข้อมูลในระดับลึก และเพื่อให้การวิจัยครั้งต่อไปมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กิริติ บุญเจือ. **ชุดพื้นฐานปรัชญาจริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๓๔.

เทิดทูน คำชาย. “การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา”. **ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต**. สาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, ๒๕๔๖.

ประภาศรี สีหอำไพ. **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

พระราชวรมนี (ประยูรค์ ปยุตโต). **ปรัชญาการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, ๒๕๑๘.

ศ.ดร. วิทย์ วิศทเวทย์. **จริยศึกษาเบื้องต้นมนุษย์กับปัญหาจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๒.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. **จิตพิสัย: มิตินี้สำคัญของการพัฒนาคน**. ๒๕๔๐

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. **พุทธวิธีการสอนจากพระไตรปิฎก**. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

Bill Forisha and Barbara Forisha. **Moral Development and Education**. 1976.

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๒๕๔๔). **นโยบายเยาวชนแห่งชาติและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระยะยาว**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.Social.go.th/masterplan.html> (๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๒).